

«Берковські читання» до 500-річчя білоруського книгодрукування

24–25 травня 2017 р. в рамках заходів, приурочених до Дня Словянської писемності і культури, в Полоцьку (Білорусь) пройшла IV Міжнародна наукова конференція «Берковские чтения. Книжная культура в контексте международных книжных контактов: к 500-летию белорусского книгопечатания». Її організаторами виступили Міжнародна асоціація

Академії наук, Центральна наукова бібліотека імені Я. Коласа НАН Білорусі, Центр дослідження книжкової культури НІВЦ «Наука» Російської АН, Бібліотека імені Врублевських Литовської АН та Полоцький історико-культурний заповідник. Учасників конференції гостинно прийняв у своїх стінах Музей білоруського книгодрукування.

Участь у міжнародній конференції взяли представники Білорусі, Литви, Росії, України, Чехії, Польщі, Франції, Латвії, Болгарії, Узбекистану. Під час відкриття заходу вітальне слово виголосили: директор Полоцького історико-культурного заповідника **Т. О. Джумантаєва**, директор Центральної наукової бібліотеки імені Я. Коласа НАН Білорусі **О. І. Груша**, директор Бібліотеки імені Врублевських Литовської АН **С. Нарбутас**.

Україну представляли фахівці з Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського (Н. П. Бондар, О. В. Заєць), Острозького музею книги і книгодрукування Державного історико-культурного заповідника м. Острог (С. В. Позіховська), Культурно-археологічного центру «Пересопниця» (М. В. Федоришин).

Ключовим заходом «Берковских чтений» став семінар «Франциск Скорина: личность, деятельность, наследие, современные образы». Його учасники у своїх виступах охопили широке коло тем, пов'язаних з сучасним скоринознавством – вивченням текстів, художнього оформлення та особливостей примірників празьких та вільнюських скоринських видань; дослідженням середовища життя та діяльності видавця, «слідів» Ф. Скорини та його послідовників у документах, тогочасних традицій писемності Великого князівства Литовського, рукописних копій та різночасової рецепції доробку Ф. Скорини, його діяльності в книгознавчих та бібліографічних джерелах, перспективних напрямів подальших пошуків.

Завідувач відділу стародруків та рідкісних видань НБУВ **Н. П. Бондар** виступила на цьому семінарі з доповіддю «Скориніана НБУВ».

У рамках «Берковских чтений» відбувалось засідання двох книгознавчих секцій: «Редкие книги и рукописи, книжные собрания как часть культурного достояния общества. Деятели книжной культуры» (на якому з доповіддю «Книги гравера Антония (Тарсевича) в фондах НБУВ» виступив науковий співробітник відділу бібліотечних зібрань та історичних колекцій НБУВ **О. В. Заєць**) та «Книга, книгоиздание и чтение в контексте развития общества. Библиографическая деятельность – фактор сохранения культурного наследия».

Учасники секційних засідань висвітлювали питання, пов'язані з розвитком книжкової культури та традиціями писемності, історією різних книжкових збірок, дослідженням та побутуванням рідкісних видань, примірників, книгознавчим доробком визначного радянського вченого П. Н. Беркова та його колег-книгознавців Н. В. Здобнова і К. Пекарського.

До речі, Павло Наумович Берков (1896–1969), на честь якого проводяться «Берковские чтения», народився в Україні, у Білгороді-Дністровському (колишній Аккерман), провів дитинство в Татарбунарах, а вищу освіту здобув у Новоросійському університеті в Одесі, хоча більшу частину життя прожив у Ленінграді.

Під час конференції відбулося відкриття інформаційної пересувної портативної виставки «Біблія Рускай» Францыска Скарыны – 500 гадоў», побудованої на матеріалах більш ніж сорока бібліотек, музеїв та архівів різних країн Європи. Виставку підготували колеги з Бібліотеки імені Врублевських. Її відкривав керівник установи **С. Нарбутас**.

До конференції заздалегідь було видано два збірники тез доповідей її учасників – «Франциск Скорина: личность, деятельность, наследие, современные образы» та «Берковские чтения. Книжная культура в контексте международных контактов». До збірників увійшли і матеріали, підготовлені співробітниками НБУВ Н. П. Бондар, Г. І. Ковальчук, З. Б. Афанас'євою, Т. А. Бургомістренко, О. В. Заєць, Т. Є. Мясковою, О. С. Рабчун, Н. Г. Солонською. Примірники обох видань були люб'язно передані організаторами до фондів НБУВ.

У рамках конференції відбулися й інші заходи: екскурсії Музеєм білоруського книгодрукування, музеєм-бібліотекою Симеона Полоцького, Софійським собором, Полоцькою картинною галереєю, Спасо-Єфросининським монастирем. Також учасники мали можливість прослухати концерт органної музики у Софійському соборі.

Наталія Бондар,
канд. іст. наук, зав. відділу НБУВ